

Ardayda leh kala dhexgelid/joogto aheyn Waxbarashadda Tooska ah (SIFE)

Xog Wareysi Qoraaleed Afka Ah

Magaca Ardayga	
Taariikhda Dhalashada Ardayga	
Magaca Wareystaha	
Darajadda Wareystaha	
Goobta Wareysigga	
Dugsiga Ardayga	
Taariikhda	

Sida loo akhriyo oo loo Diiwaaangeliyo Su'aalaha Wareysigga

Tusmooyinka wareystaha:

Kuwani waa qaansooyinka iyo farta jiifta, sida ay ugu jiraan su'aasha 7. ee boggaan.

Su'aalaha la weydiinaayo ardayga:

Kuwaani waa tirooyiin waana in cod dheer loogu aqriyaa ardayda.

Diiwaan gelinta jawaabaha ardayga:

Marrarka qaar ardayga jawaabtiisa waa in lagu diiwaan geliyaa xariijin la baneeyay ama bannaan loo bixiyay, tusaale su'aalaha 2. – 6. ee boggaan. Fadlan SI FASIIX AH UGU DAABAC iyo HANNA so gaabin. Mararraka qaar wareystaha waa inuu fiiriyo sanduuqa jawaabta sax aha ee la bixiyay, sida 1. DHEDIG ama LAB. Jawaabahaan MAAHIN IN LA cod dheer loogu aqriyo ardayga. Eeg qeybta soo socota ee macluumaad dheeri ah oo ku saabsan diiwaan gelinta warcelinnadda.

Shaqsi iyo Macluumaad Luqad

1. Jinsiga: Lab Dhedig
2. a. Magacaaga koowaad waa maxay?
  - b. Magacaaga dambe waa maxay?
3. a. Imise jir ayaa tahay?
  - b. Taariikhda dhalashadaa waa tee?
4. Waddankeed ku dhalatay?
5. [Haddi ay ka duwan tahay] wadankeed laguugu soo koriyay?
6. Caasimadee, magaaladee, tuuladee laguugu soo koriyay?
7. Maxay tahay luqaddii ugu horeysay ee aad guriga ku barato carruurnimaddaadii?
8. a. Luqaddahe kale, haddii ay jiraan, ee aad baratay?
  - b. Luqaddee ayaa inta badan isticmaalkeeda kuu fudud?
9. Luqadda(hee) aad ka baratay dugsiga?

Su'aalo Isudiyaarin

1. Maxaad sameysaa marka aadan joogin dugsigi?
2. waxyaabaha ku saabsan ee aad kaga hesho inaad ku noolaato waddan cusub/ama waxyaabaha ku saabsan halka aad hadda ku nooshahay?

Tixraacidda 1: Qoys iyo Gurigga Asalka

Diiwaangelinta jawaabaha ardayga:

Su'aal kasta weydii adingoon wax qash ah kasin jawaabaha. Kaddibna fiiri jawaaba(ha) ardayga bixiyay, ku buuxi "KUWA KALE" haddii jawaabta ka qeybqaatayaasha aysan ka muuqan su'aasha la weydiiyay. Haddii ardayga uusan ka warcelinin su'aasha la weydiiyay, waxaad isticmaali kartaa ka daahid la'aanno si aad ugu caawiso ardayga inuu jawaab bixiyo.

Waxaan jeclaan lahaa inaan xoogaa su'aalo ah kaa weydiiyo qoyskaaga iyo gurigiina.

1. Yaad la nooshahay? [*sax dhammaan inta waafaqsan*]

- Hooyo   Aabe   Wallaal(laha)   Eedo/habar yar(o)   Adeer/Abti(yo)
 Ilmo adeer/habreed (yo)   Awoowe/Ayeeyo(yaal)   Kuwo kale _____

2. a. Dadka aad la nooshahay hadda maku hadlaan Ingiriis?   Haa   Maya   Ma ogi
 [*mid sax*]

b. Iyaga maku hadlaan luqaddaada?   Haa   Maya   Ma ogi
 [*mid sax*]

3. a. Dhammaan dadka aad la nooshahay hadda, aqoonta ugu sareysa yaa leh? _____

b. Maxay taay isaga ama iyadda heerkeeda ugu sareeya   Hoose/Dhexe   Dugsi Sare
 kulliyadda ama ee warbarasho? [*mid sax*]
 Dugsi Jaamacad   Jaamici   Ma ogi

4. Luqaddee ayaad kula hadashaa waalidkaaga/dadka xiriir waalid?

5. a. Waddangaaga miyaad ku shaqeyn jirtay? [*mid sax*]   Haa   Maya

b. Shaqo nooc ee ah ayaad sameyn jirtay?

6. a. Hadda ma shaqeysaa? [*mid sax*]   Haa   Maya

b. [*Haddii ay haa tahay*] shaqo nooc ee ah ayaad qabataa?

7. ma jiraa guriga qof kaasoo kaa caawiya leyli-guriga? [*mid sax*]   Haa   Maya

Tixraacidda 2: Taariikhda Waxbarasho

Diiwaangelinta jawaabaha ardayga:

Ka bilow “Markii aad aheyd...” laguna siiyay da’daada ugu horeysay wixii ka hooseeyay. Kaddib, sii wad weydiinta dhammaan su’aalaha ee safkaasi mar kale. Si fasiix ah ugu qor wrcelinta ardayga sanduuqa lagu siiyay adigooon isticmaaleynin soo gaabin xarafaha. Qaabkaan sii wad illaa aad ka gaarto da’da hadda ah ee ardayga.

Hadda waxaan jeclaan lahaa inaan ku weydiiyo xoogaa su’aalo ah oo ku saabsan waayoaragnimadaada aadista dugsiga illaa iyo sannadkaan.

Waxaan ku soo celcelin doonaa su’aalaha qaar ee sannad kasta ee aad dugsi ku jirtay.

Heerka fasal	Goormee iyo halkee...	Waddankeed ku nooleyd?	Ma aadi jirtay dugsiga sannad dugsiyeedka intiisa badanbadan?	Waqti intee ah ayaad ku dugsiga qaadatay?	Dugsigaaga ma caasimadu ku yiiLuqadahee ayay ahaayeen I mise magaalo?	Luqada(hee) ayay ahaayeen casharadda lagu siin jiri?	Ma dugsiga dibadiisa ayaad wax ku baratay?
	17-18						
	16-17						
	15-16						
	14-15						
	13-14						
	12-13						
	11-12						
	10-11						
	9-10						
	8-9						
	7-8						
	6-7						
	5-6						

Da'deed ku bilawday wadankaaga xannaanadda carruurta? _____

[Haddii aan la aadin xannaano carruur] Da'deed ku bilawday fasalka koowaad? _____

Macluumaad dheeri ah:

Hadda waxaan ku weydiinayaa su'aalo ku saabsandugsigaaga wadankaaga hooy.

1. ii sheeg waayo-aragnimadaada dugsiga. Muxuu ahaa nooca dugsi ee waddaankaaga?

2. Maxaad ku dareentay inaad dugsiga si wanaagsan u baraneyso?

3. Muxuu ahaa maadadda aad ugu jecleeyd dugsiga?

Tixraacidda 3: Luqadda iyo Barashadda Qori Aqrinta

Diiwaan gelinta jawaabaha ardayga:

Weydii su'aalo daahid aan laheyn fiirina sanduuqa ku haboon. Ku buuxi "KUWO KALE" haddii jawaabta ka qeybqaataha aysan ka muuqan su'aasha la weyddiyay. Haddii ardayga ka war celiyo su'aasha la weyddiyay, waxaad isticmaali kartaa ka daahid la'aan si aad u caawinto ardayga bixinta jawaab.

Tan xigta, waxaan ku weyddiinayaa xoogaa su'aalo oo ku saabsan luqada(ha) aad hadda isticmaasho.

1. a. Waqtigaaga firaaqadda ma jeceshahay inaad wax aqriso? [<i>mid sax</i>]	☐ Haa	☐ Maya	
b. [<i>Haddii ay haa tahay</i>] Maxaad aqrisaa? [<i>sax dhammaan inta waafaqsan</i>]	☐ Warsidayaal	☐ Buugaag	☐ Sheeko sawiran
	☐ Wargeysyo	☐ Kuwo kale	
c. [<i>Haddii ay haa tahay</i>] maxaad jeceshahay inaad aqriso? [<i>sax dhammaan inta waafaqsan</i>]	☐ Ciyaaraha	☐ Qaabeyn	☐ Miyuusig
	☐ Madadaalo	☐ Wararka	☐ Sayniska mala awaalka
	☐ Yaabka	☐ Kuwo kale	
d. [<i>Haddii ay haa tahay</i>] luqada(hee) ayaad ku aqrisaa? [<i>sax dhammaan inta waafaqsan</i>]	☐ Luqadda Aasaasiga	☐ Ingiriis	☐ Kuwo kale
2. a. Ma jeceshahay inaad wax qorto waqtigaaga firaaqadda? [<i>mid sax</i>]	☐ Haa	☐ Maya	
b. [<i>Haddii ay haa tahay</i>] Maxaad jeceshahay inaad ku qorto? [<i>sax dhammaan inta waafaqsan</i>]	☐ Suugaan	☐ Fariin-danabeydo	☐ Waraaqo
	☐ Qoraal heeso	☐ Sheekooyin	☐ Xasuusta qoyska
	☐ Warbixinno	☐ Wargeys	☐ Xasuusta asxaab
c. [<i>haddii ay haa tahay</i>] luqadda (hee) ee aad qortaa? [<i>sax dhammaan inta waafaqsan</i>]	☐ Luqadda Aasaasiga	☐ Ingiriis	☐ Kuwo kale

Hadda wxaan ku weydiinayaa waxqabadyo xoogaaha oo kale dugiga dibadiisa.

3. Markaad asxaabtaada shaqsi ahaan la hadleyso ama taleefoon, luqadda(hee) aad isticmaashaa?
[sax dhammaan inta waafaqsan]

Luqadda
Asaasiga

Ingiriis

Kuwo kale

4. a. Ma isticmaashaa:
[sax dhammaan inta waafaqsan]

Internet-ka

Kumbiyuutarka

Ciyaaraha -
Fiidiyowga

Taleefoonka

Kuwo kale

Midnba

b. [Haddii ay haa tahay] Luqadda(hee)?
[sax dhammaan inta waafaqsan]

Luqadda
Asaasiga

Ingiriis

Kuwo kale

5. a. Ma daawataa TV? [mid sax]

Haa

Maya

b. [Haddii ay haa tahay] Luqadda(hee)? [sax
dhammaan inta waafaqsan]

Luqadda
Asaasiga

Ingiriis

Kuwo kale

6. Ma isticmaashaa taleeoonka gacanta? [mid
sax]

Haa

Maya

7. a. Ma u isticmaashaa taleefoonka gacanta ku raadinta internet-ka?

Haa

Maya

b. [Haddii ay ahaa tahay] Luqadda (hee) ?
(sax dhammaan inta waafaqsan)

luqadda
Asaasiga

Ingiriis

Kuwo kale

Tixraacidda 4: Su'aalooyin Kale

Xirfadee ayaad dooneysaa inaad lahaato mustaqbalka? Maxay yihiin qorshooyinkaaga marka aad dhameyso dugsiga?

Tixraacidda 5: Su'aalaha la soo Bandhigay

(Eeg tusmooyinka ku jira hagidda wareysi qoraaleedka afka ee SIFE bogga 5)

1. Ardayga miyuu fiiriyay khariiradda dunidda ama khariirad kana helay wadankoodii hooyo iyo caasimadda.

Faallo:

2. Adrayga ma aqriyaya saacadihii hore

Faallo:

Xafiiska Waxbarshadda labo-luqadeedka iyo Luqadaha Caalamka (OBE-WL)
<http://www.p12.nysed.gov/biling/>